IAŞI 1978 – A LANDMARK OF ROMANIAN POST-WAR POETRY

Maria-Lucreţia Sturtzu

Phd. Student, "Petru Maior" University, Târgu-Mureş

Abstract: The year 1978 represented a remarkable moment, a moment that changed the course and the perception of poetry, not only for the Iași Branch of the Union of Writers, or just for the literary journal "Literary Conversations" (Convorbiri Literare), but for all the post-war Romanian poetry as well. The moment in itself was represented by the National Poetry Colloquy, which was to take place in Iași in October the same year. The present study refers to the publishing performance of the Iași-based magazine, as it is the one which hosted the publications of the poets participating at this special cultural event, not only in the course of the year in question, but during the years of the communist regime as well. A significant number of pages have been attributed to the event, highlighting the importance of this cultural act that was neither well-tolerated by the regime, nor easy to be organized.

Keywords: communism, journalism, Iaşi, post-war, magazine.

Unii au numit acest moment al anului 1978 (18-20 octombrie), referindu-se la primul **Colocviul Național de Poezie**, „un reper în destinele poeziei române postbelice"[1]. Alții l-au perceput drept un moment „viforos". Iar „Cartea albă a Securității" l-a declarat drept „o răbufnire plină de pornografie și vulgaritate, o dezlănțuire a mahalalei, numai ciomagul mai lipsea"[2]. La Festivalul ieșean avea să participe un număr de aproximativ 130 de poeți, nume cunoscute, „grele", ale literaturii postbelice sau nume care se aflau atunci la început de drum. Instituția care se ocupa de organizarea acestui Colocviu, era aceeași care se ocupase și de organizarea Festivalului Național (devenit ulterior internațional) de Poezie „Mihai Eminescu", încă din 1970.

Revista „Convorbiri literare" era condusă, încă din 1977, (iar până atunci, între 1976-1979, nefiind publicat niciun nume care să facă parte din vreun colectiv redacțional), de către un redactor șef, Corneliu Sturzu, și un secretar responsabil de redacție, Horia Zilieru. Atât apărea menționat în subsolul ultimei file a revistei, respectiv caseta redacțională, despre colectivul care conducea la acel timp publicația ce înlocuise „Iașul literar" în mai 1970. În fapt, evident că revista era asigurată pentru apariție de un colectiv mult mai numeros, din care făceau parte critici, poeți, profesori etc.

Dintre cei care au comentat această perioadă comunistă a revistei „Convorbiri literare", amintim de criticul Constantin Ciopraga care avea să noteze foarte pe scurt, legat de *cea mai neagră perioadă a Convorbirilor literare:* „În perioada 1970-1989 e vorba de o revistă oarecare, sigur, cu reusite, dar fără nimic iesit din comun. Rămîne însă faptul clar pozitiv că pur si simplu *restabilirea* unor „Convorbiri literare" a reprezentat o realitate îmbucurătoare, a fost un pas înainte pe calea reconstituirii unei anume continuități."[3]

[1] Mircea Radu Iacoban, *Un fel de postfață. Explicații ale inexplicabilului*, în „Dacia Literară", Revistă de reconstituiri culturale, Anul XXVII (serie nouă din 1990), nr. 4 (143)/iarnă 2016-2017, Iași, Editura Muzeelor literare, pp. 102-104.
[2] Apud M. R. Iacoban.
[3] http://convorbiri-literare.dntis.ro/ANCHETAmar7.html, accesat la 12. 01. 2016, orele 15 :32.

BDD-A26510 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:12:17 UTC)

Ca o privire de ansamblu asupra activității publicistice a revistei „Convorbiri literare", din 1978, se poate preciza, conform Colecției existente în Biblioteca Universitară „Mihai Eminescu" din Iași, că acest an debutează cu nr. 1 (97) în ianuarie, având portretul conducătorului pe prima pagină, însoțit de un citat consistent semnat de același N. Ceaușescu, ce avea să facă referire la artă. Iar conducătorul este un „ctitor de conștiințe", după titlul editorialului semnat „C. L.", probabil redactorul șef. Pentru ca tabloul să fie complet, George Lesnea, dar nu numai el, semnează în acest număr de ianuarie și prima poezie, omagială, desigur. Tot în acest an este anunțată pentru prima dată apariția Almanahului „Convorbiri literare", care va continua cu o periodicitate anuală, până în 1989.

Nr. 10/1978 al revistei ieșene va oferi cititorului, chiar de la prima pagină, detalii despre ce avea să însemne *forul de sub teiul eminescian*, după cum avea să se intituleze articolul de fond, semnat de această dată de George Macovescu[4], din care spicuim: „Iașul va găzdui primul Colocviu național de poezie și este firesc să se întâmple așa. Poeții de astăzi vin în pelerinaj în orașul zeului poeziei românești de ieri, de azi și de mîine, pentru ca în lumina lui, a lui Eminescu să vorbească între ei despre poezie.

Poezia se scrie, se citește, se ascultă. Mai este nevoie să se discute despre ea? Se întreabă unii. Să fie chiar astfel? Poezia este expresia cea mai înaltă și cea mai subtilă a spiritualității umane, este fiorul inefabil al vieții este interogația dramatică a omului (...) Despre locul pe care poezia contemporană îl ocupă în cadrul spiritualității românești, despre participarea ei la treburile cetății, despre influența ei asupra omului de azi din România, despre comunicabilitatea, în dublu sens, dintre poezie și acest om se poate vorbi. (...)"[5] Numai gânduri frumoase și lăudabile, „grija de reînnoire", iar lirica actuală momentului pare a fi „o necesitate obiectivă". Frumos, despre frumos – din partea Președintelui Uniunii Scriitorilor din România.

În spatele acestor frumoase gânduri, însă, aflăm despre cum s-au mobilizat în ceea ce privește organizarea acestui eveniment cultural național scriitorii ieșeni, chiar de la Președintele Filialei Iași a Asociației Scriitorilor, principalul factor de conducere a *lucrărilor* acestui Colocviu. M. R. Iacoban, căci despre el este vorba, va mărturisi, peste ani, că „tranșantele atitudini opozante și, firește, reacția cvasi-unanimă de solidarizare din 1978 cu *dizidența*"[6] – au fost la ordinea zilei. Tot el notează că „n-a mai existat niciodată prilejul unei atât de memorabile ieșiri decise în agora precum a oferit Colocviul de Poezie!", dar, continuă prin a puncta că „după *surpriza* de la Iași, au fost interzise ani în șir toate adunările scriitoricești, inclusiv cele de alegeri și s-au anulat Colocviile ce urmau să aibă loc, de Proză și Critică."[7]

Motivul este lesne de ghicit pentru cei care au studiat perioada respectivă. Ipotezele, însă, pot fi mai multe. Dintre toate, poate cea mai importantă de luat în calcul consta în faptul că, privind scriitorii și operele lor, se aplica deja încă din 1971 acea „strângere a șurubului" care avea să conducă la un paroxism greu de regăsit în vreo altă perioadă a istoriei noastre. Această sufocare, se exersa până la „terminarea filetului, depășindu-se, (...) limita suportabilului, prin continuă agresare a libertății de creație", după cum se exprimă fostul președinte al Asociației ieșene. Ceea ce ar trebui, totuși, subliniat este faptul că pe lângă poezia de sub teiul eminescian, în fiecare dintre locațiile în care s-au desfășurat întâlnirile scriitoricești (Teatrul Național ieșean sau Biblioteca Universitară), se purtau, constant, și discuții despre 1cultul personalității, (...) libera circulație a ideilor, (...) precaritatea nivelului de trai (...)"[8] – aluzive sau chiar directe, de multe ori, venite direct de la tribună sau purtate în culise. Acestea sunt motivele întemeiate, spunem noi, care conduc spre ideea că acest *conclav poetic din 1978* poate fi considerat, după cum regăsim notat în paginile de memorialistică semnate de unii scriitori încă în viață, „un semnal deslușit al unei opoziții față de politica oficială – nu numai culturală – venit din orașul în care ex-ieșeanul Labiș a dat semnalul dezghețului în poezia română, tot așa cum în sfera politicului (păstrând proporțiile) de la Iași au pornit și primele semne de la 1848, și

[4] George Macovescu a fost redactor-șef adjunct la „Gazeta literară", profesor la Facultatea de Litere a Universității București, fost adjunct al ministrului de externe (1961-1967), iar între 1967-1972 prim-adjunct. Între 1972-1978 este ministru de externe, iar între 1978-1982 este Președinte al Uniunii Scriitorilor din România.
[5] Colecția revistei „Convorbiri literare", nr. 10/1978, p. 1.
[6] M. R. Iacoban, *Op. cit.*, p. 102.
[7] Ibidem, p. 103.
[8] Idem.

BDD-A26510 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:12:17 UTC)

ale celei de la 1989."[9] Studiind mărturiile, peste timp, se poate regăsi notat și despre existența unor așa-zise *ținte secundare*, dintre care amintim aici de o posibilă debarcare a Președintelui Uniunii Scriitorilor din România, anume George Macovescu, semnatarul articolului de fond al numărului 10/1978, luna în care s-au ținut lucrările Colocviului poetic la Iași. Mai adăugăm că *raportorul* (căci era la ordinea zilei să existe, numit în prealabil de la București) care se ocupa cu referatul despre Colocviu (un referat „impecabil", după cum este notat) era Ștefan Augustin Doinaș, care, de altfel, era favorizat de scriitori pentru a succeda la conducerea Uniunii Scriitorilor. George Macovescu va rămâne însă președinte până în 1982, agreat fiind de conducerea comunistă de atunci, după care îi va urma Dumitru Radu Popescu, până în 1990.

Tot despre acest eveniment cultural, scriitorul și profesorul Constantin Parascan va consemna peste timp, când ajuns la „revelația certă a participării la un eveniment unic", amintește, într-un stil original, despre ceea „ce s-a *visat* atunci", făcând referire la „viața (...) trăită într-un regim în care scriitorii mai cu seamă, dar și ceilalți creatori, erau vegheați cu mare grijă să nu o ia razna de tot, vocile lor, cuvintele, frazele, cărțile lor fiind dinamite în stare a declanșa efecte dezastruoase pentru *soliditatea* sistemului."[10] De asemeni, va consemna, ca și M. R. Iacoban, drept motiv al înăspririi condițiilor de a crea și a publica în anii ce aveau să urmeze și apoi să culmineze cu teribila perioadă a anilor '80 și după, în ceea ce îi privea pe scriitori, cum anume, de la tribuna Colocviului de Poezie din Iași, avea „să se rostească (...) în prezența unor oficialități și personalități exponențiale ale literaturii române, adevăruri despre cenzura desființată doar oficial și transmisă la edituri, redacții, secții ale comitetelor politice, despre neputința scriitorilor de a scrie și mai cu seamă a publica despre moarte, suferință, Dumnezeu, despre amânările de la edituri, despre cenzurarea unor expresii firești la urma urmei..., despre apelurile, unele disperate, de a fi ascultați și salvați scriitorii de *dădacele literare*..., de a fi lăsați aceștia să scrie ceea ce gândesc... toate acestea îți creau iluzia unei speranțe că nu s-a murit de tot, că într-o zi va exploda *mămăliga* românească, mămăligă pe care o vegheau și o *alimentau* și scriitorii (...)"[11]. Fragmente, într-un număr destul de mare, din cuvântările care s-au derulat în cadrul Colocviului apar astăzi publicate de către Muzeul Național al Literaturii Române din Iași. Aceste texte sunt, poate, cea mai vie dovadă a ideii de mai sus..., anume că *nu se murise de tot*. Iar acei scriitori care au rezistat, fără *a muri*, sunt cei care, cu siguranță, nu vor mai muri vreodată. Nu vom încheia această primă parte, fără a oferi cititorilor doar câteva frânturi dintre intervențiile la lucrările Colocviului, anume la acele texte care sunt poeme-oglindă a timpului respectiv. Amintim aici de Mihai Ursachi, care avea să își intituleze speech-ul său versificat „Colocviu despre funie în casa spânzuratului – poezie ocazională", din care citățm: „Mai avem funie sau nu mai avem funie/ Funia ieri, funia azi, funia mâine/ Funia nu are (...), funia nu are esență,/ Funia nu este funie pentru că funia, dacă-i funie, fie ea (...) sau juvăț,/ Nu transformați funia, biata de funie, în lasoul/ pentru vânatul de antilope/ Totul atârnă de funie, pământul (...) lațul se strânge/ de gâtul cuvântului, verbul se zbate exorbitant/ Să discutăm despre funii solare împletite din raze,/ despre organele cosmice,/ despre natura funiei la funigei./ Dar unde e funia, ce-ați făcut cu funia? Cum vom putea să trăim fără funie?"[12]

În aceeași idee, Laurențiu Ulici va invita câțiva poeți tineri să-și citească propriile creații, un gest care a fost comentat, aplaudat dar și criticat, în egală măsură. Vor citi: Romulus Bucur, Mircea Cărtărescu (*Analgezic*: „Sub stele sadice dintr-o cultură freatică/ Răbdăm un infern de cabinete dentare/ Și palmele pe obraz cu care te-nvrednicesc/ Plantele, țărâna și carnea/ Corpuri ultramarine cu sâni sofisticați/ Sugrumă trilurile unei inteligențe/ Hrănite cu biftecuri din petrol, plimbate/ Între parbrize de velur/ Sub peruci pe lună/ Și nimeni/ Nimeni nu strigă/..."), Traian T. Coșovei (*Cu mâinile curate*: „Tată, ce zgomote se-aud din camera de-alături?/ O fi bunicul mort de anul trecut încurcat în cordonul telefonului/ Tata se-ntoarce cu venele sfâșiate/ Ne strângem mâinile în ușa magaziei/ Ne

[9] Idem.
[10] Constantin Parascan, *Un fel de prefață. Era pe când n-ai fi crezut...*, în „Dacia Literară", Revistă de reconstituiri culturale, Anul XXVII (serie nouă din 1990), nr. 4 (143)/iarnă 2016-2017, Iași, Editura Muzeelor literare, pp. 32-34.
[11] Idem.
[12] Mihai Ursachi, în „Dacia Literară", Revistă de reconstituiri culturale, Anul XXVII (serie nouă din 1990), nr. 4 (143)/iarnă 2016-2017, Iași, Editura Muzeelor literare, pp. 63-64.

BDD-A26510 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:12:17 UTC)

strângem mâinile în ușa spartă a magaziei/ Ne strângem mâinile curate...”), Radu Călin Cristea, Emil Hurezeanu (*Lecția de anatomie*: „Iată-l pe doctorul blond în amfiteatrul arhiplin/ Îi lipsește ba ochiul drept, ba ochiul stâng/ Dara rana ochiului nu poate fi unită de priviri/ Așa cum unii vorbesc pe nas/ El vorbește pe gând/ Eu eram acela care numea/ ...”), Florin Iaru (*Ideea*: „De zece ori a executat tragerea/ Plutonul de execuție/ De zece ori a ieșit din gura comandantului/ Vesel ca o omidă: ultimul foc/ Eu cu ochii legați într-o cârpă murdară de motorină/ număram disperarea plutonului de execuție/ Număram disperarea plutonului de execuție/ ...”), Ștefan Mitroi, Ion Moldovan, Lucian Vasiliu (*E. A. Poe*: „Corbul domnului profesor/ E o închipuire/ Lovind în fereastra de gheață/ Cu ciocul subțire/ Pe cât de hirsut/ Pe atât de incult/ Descins dintr-un neam păsăresc/ De demult/ El se-arată pe neprevăzute/ Îmbrățișându-ne cu aripile-i slute...”). Multe dintre acestea sunt socotite pe drept cuvânt, azi, nume importante ale poeziei românești. În încheiere, L. Ulici avea să sublinieze: „Numele acestor poeți nu vă spun încă nimic. Nici mie nu-mi spun prea multe. (...)”[13] – dar viitorul avea să demonstreze că intuiția sa a fost de bun augur.

Vom încheia acest periplu prin paginile consemnate de scriitori ieșeni, despre ceea ce a însemnat Colocviul Național de Poezie din 1978, la Iași, notând ceea ce avea să susțină Asociația Scriitorilor din orașul moldav: „Colocviul național de poezie (...) a însemnat *un moment de reală, elevată și responsabilă evaluare a momentului liric actual.*”[14] La acea vreme, Consiliul Uniunii Scriitorilor era format din: M. R. Iacoban, George Bălăiță, Ovidiu Genaru, Corneliu Sturzu, Horia Zilieru.

Trecând de la aceste puncte de vedere, importante pentru studiul nostru, vom ajunge la a consemna poeții și titlurile care aveau să apară în nr. 10/1978 al revistei „Convorbiri literare”, ulterior întâlnirilor din cadrul Colocviului de Poezie. Vom porni de la Colecția revistei, pentru ca apoi să privim în ansamblu, fără însă a aprofunda axiologic.

Așadar, numărul revistei ieșene va publica în nu mai puțin de 4 pagini (față și verso) mari, conform cu formatul agreat la acea vreme, dintre poeții participanți la Colocviul despre care am discutat până aici, după cum urmează: Florența Albu (*balcon*), Paul Balahur (*încercările*), Ana Blandiana (*planeta fierbinte*), Constanța Buzea (*poem*), George Chirilă (*semne pe o corabie părăsită*), Calistrat Costin (*pomicultură*), Leonid Dimov (*ipostaza*), Ștefan Aug. Doinaș (*o suveică de aburi*), Anghel Dumbrăveanu (*sisif*), Horst Fassel (*de-ale inorogului*), Franz Hodjak (*sărmășel*), Negoiță Irimie (*culorile din inimi*), Lászlóffy Aladár (*creion;*), Király László (*seara*), George Lesnea (*moara de vînt*), Ion Lotreanu (*pământeni, dați-vă mai aproape!*), Ana Mâșlea (*iubiri timpurii*), Vasile Mihăescu (*cînd lira ca pe-n jug...*), Florin Mugur (*ion caraion*), Dan Mutașcu (*inima, farfurie zburătoare*), Dușan Petrovici (*handicap*), Nicolae Stoe (*monumentul eroului necunoscut din ardeal*), Corneliu Sturzu (*generație*), Constantin Ștefuriuc (*oase din marmură*), Haralambie Țugui (*ca undele...*), Cornel Udrea (*înscris*), Damian Ureche (*sonet VIII*), Lucian Valea (*aproape romantică*), Sterian Vicol (*recviem pentru soldatul căzut*), Romulus Vulpescu (*călărești ologi*).

Dintre toți aceștia, vom spicui unele fragmente poetice, fără a intenționa să și analizăm paradigmele creațiilor respective, considerând că cititorul de specialitate își poate forma o idee despre ceea ce însemna poezia anului 1978, anume cea publicată într-o revistă care era „Convorbiri literare”.

Florența Albu, semnatară cu state vechi în paginile periodicului ieșean, va privi de la al său *balcon*, panorama, care ușor s-ar fi vrut *a deșertăciunilor*, atunci, în acel timp: „Duminica orașului,/ După amiaza/ cu mingi și pici și curcubee/ și țipete. Totul vine/ de jos, de tot mai departe.// (...) Departe de tei mai departe/ amiaza, balcoanele, numele.//”[15].

Constanța Buzea va semna un *poem*, din care citățm: „Cu dreapta în lacrimi/ De-a lungul seninului trunchi,/ Aștept să-nfrunzesc în oglinda de vis/ A memoriei,/ Pulsează acolo din vreme în vreme un unghi/ Îndulcit de surîsul fără rușine/ Al gloriei/ (...)”[16].

[13] Laurențiu Ulici, în „Dacia Literară”, Revistă de reconstituiri culturale, Anul XXVII (serie nouă din 1990), nr. 4 (143)/iarnă 2016-2017, Iași, Editura Muzeelor literare, p. 76.
[14] *Uniunea Scriitorilor din România, Filiala Iași la 65 de ani,* Ediția îngrijită de Ana Parteni, Iași, 2014, p. 110.
[15] Colecția revistei „Convorbiri literare”, nr. 10/1978, p. 9.
[16] Idem.

BDD-A26510 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:12:17 UTC)

Ana Blandiana simte *planeta fierbinte*: „Planetă fierbinte explorată de-un greier,/ Febră cântătoare ascuțit,/ Trupul meu vrăjit de sine însuși/ Se ascultă fericit.// Prizonier cu lanțuri moi și foșnitoare/ Și purtînd cătușe încă vii, de fîn,/ Dulce-nvins de ierburi și pe jumătate/ Îngropat în cîntul marelui stăpîn// Roditor și aspru, fermentînd miresme,/ Inventînd alcooluri, viermi și buruieni,/ Gata să primească trupul meu subțire/ Ca pe un știut de mult refren.// Cîtă frumusețe sfîntî risipită/ Ca s-ascundă lumii durerosul creier/ Reîntors în țarină mîndru de-a fi fost/ Hăituit de-un greier// ” – intens poem blandian ce trimite către lumea bolnav-iluzorie căreia îi aparținea.

Lui Romulus Vulpescu i se publică poemul *călăreți ologi*: „Călăreți ologi/ cavalerul trac este un simbol – și nu doar/ unul al permanenței și-al duratei noastre pe-aceste plaiuri./ Sunt creatori care speră să-și realizeze visul/ de artă în afara hotarelor firești ale vetrei/ străbune.// Călăreți cu picioare tăiate,/ Cu scări goale ce-atîrnă la șei/ Cravașați de comanda din spate/ Pentru cei mai ologi dintre zei,// (...)” – un poem care se dorește a fi un manifest al unui poet contrariat de timpul în care trăiește.

Leonid Dimov publică *ipostaza*, gânditoare și dorindu-se aproape de divinitate: „Foșnire cînd l-au readus/ Pe Lazăr, fulguia, la viață./ De ce să-ncerce, ar fi spus,/ O altă, cenușie, greață?// Sunau orașele pustii,/ Lovite-n creștet de lumină./ Pluteau panglici sub zidării/ Dintr-o primejdie streină.// Străjerii dormitau la porți/ Cînd străluci din za augustă/ Întinsă între două morți,/ O veche uliță, îngustă.// Umbroasă-n albăstruia zi/ Lăsată peste ipostază,/ Ce grea, în cap i se ivi/ Pe jumătate putred, Lazăr.// (...)”

Șt. Aug. Doinaș publică rotind *o suveică de abur*, un vis: „Ieri am visat, m-am trezit, și – de-odată/ visul asemenea soarelui tînăr,/ încă holbat, năvăli devastînd/ simulacre și urne.// Cum al putea să mai cred în cenușa/ zilelor mele? Mai are destulă/ forță vîrtelnița să ia/ sărutările noastre?// Clipa în care mă mistui în tine/ face din nou vulnerabilă piatra./ Umblă urzind bucurie-ntre noi,/ o suveică de aburi.//”

G. Lesnea reapare în paginile periodicului, participând și la Colocviu, cu textul *moara de vînt* (*Amintiri din război*): „Sta moara cea de vînt pe-o creastă/ Nepăsătoare că-i război,/ Își învîrtea pe-nalta-i coastă/ Trifoiul ei cu patru foi.// (...)” - va fi ultima poezie publicată în timpul vieții, de către autor. Semna în paginile ieșene dinainte de anii ’50.

Ana Mășlea trăiește *iubiri timpurii*, semnând aproape permanent în periodicul ieșean: „Cum intram în roua lucitoare/ frunzele mă iubeau, era vară./ Iarba mă iubea primăvara./ Cine m-a iubit prima oară?// (...) Umbl-amintirea-n poieni/ Frunzele-n suflet coboară,/ Visuri, o visuri tîrzii!/ Cine m-a iubit prima oară?//”.

Corneliu Sturzu, redactor șef al revistei, privește o *generație*, a cui și pentru cât timp: „Fir-ar a dracului de poezie/ aș spune dacă aș fi maria ori bătrînul pirat, ioanid// Dar ce nevisată cîmpie cu iepuri/ s-ar înălța peste zăpezile firilor noastre/dacă aș asculta iarăși, într-un echinocțiu de toamnă,/ respirația lui petre/ al cărui lujer de crin, băiatul,/ s-a-ndrăgostit de o fată cu ochelari// Ce-aș mai putea spune despre nichita/ ori despre ovidiu, ori despre horia/ care bate toba mereu într-un perete de sticlă/ ori despre anghel a cărui fată/ s-a măritat cu un vis/ ori despre cei plecați pe care începem să-i numărăm:// nicolae/ florin/ mihai/ și corneliu/ (mie pesemne îmi vine rîndul puțin mai tîrziu...)// Dar ce mai fac ana, florența,/ constanța, doina, anamaria/ și toate celelalte adieri ale sufletului/ ducînd umile pe creștete/ povara acelui suflet de neam// N-avem ce face. Izvoarele/ se subțiază în pămîntul nostru/ alcătuit din prea multe stele// În ușile luminii, cheile vorbelor/ încep, nu știu de ce, să nu mai încapă// (...)” – retoric ne-am întreba, de ce nu a putut rămâne așa, poet, doar?

În final, se cuvine a preciza că toate periodicele ieșene, amintind aici nu doar de revista pe care am prezentat-o cu un singur număr, anume cel notat cu 10/1978, au marcat, nu numai pentru Iaşul postbelic, ci pentru mult mai mult din cultura şi literatura română, un segment de presă literară care a oscilat permanent între o „aliniere” la ideologia regimului politic existent până în 1989 şi o „acoperire” a unor conţinuturi care aveau un cu totul alt scop decât urmărirea unei „linii trasate de partid”. Echilibrul, însă, ca orice echilibru, a fost, poate, de multe ori prea fragil. Rămâne însă de luat în calcul depozitul literar de valoare (poezie, proză, dramatugie, critică şi istorie literară), girat, din punct de vedere cultural, de aceste reviste ieşene postbelice, care, credem, cu greu poate fi contestat ulterior.

BDD-A26510 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:12:17 UTC)

Paginile revistei „Convorbiri literare”, în noua ei serie, cea care avea să traverseze anii comunismului, aveau să anunțe încă din prima etapă de existență, explicit sau mai puțin declarativ, după cum se va vedea, încercarea de a realiza o vie oglindă a tuturor schimbărilor, a se citi directive oficiale, socialiste pe care le va traversa. Multe vor fi fost luate în atenție, poate și mai multe vor fi considerate inutile înțelegerii adecvate a perspectivei revuistice a timpului.

În nr. 1(145) /1982, Corneliu Sturzu, redactorul șef al revistei, semna unul dintre articolele (care nu erau doar de fond sau fundal în revistă), referitor la, așa cum spune și titlul, *O retrospectivă – provizorie- a literaturii deceniului opt*[17]. Unul dintre punctele de vedere dezvoltate de poetul-ziarist era acela conform căruia „într-o cultură nimic nu se poate pierde și nu se uită, este cazul să ne reamintim că între 1970 și 1980, literatura din țara noastră a înregistrat în palmaresul său opere pe care istoria literară le va consemna ca fiind creații de refenrință în acest sfîrșit de mileniu. (…) Desigur, judecarea creației literare pe *felii de timp* poate fi amendată, mai ales cînd avem în vedere o perioadă atît de apropiată pe care noi înșine am parcurs-o. Dar, chiar cu riscul ca în aceste *hărți literare* să existe în interpretarea unui exeget sau altuia *pete albe*, autori sau opere nemenționate, din însumarea unor opinii diverse, peisajul se clarifică (…)”. Încheiem prin a sublinia că o clarificare este întotdeauna binevenită, mai ales în cazul literaturii publicată de periodicele anilor care au traversat comunismul.

BIBLIOGRAPHY

1. Colecția revistei „Convorbiri literare” 1970-1989.
2. Anghel, Petre, *Istoria politică a literaturii române postbelice,* Editura Rao, București, 2014.
3. Boldea, Iulian, *Istoria didactică a poeziei românești*, Editura Aula, Brașov, 2005.
4. Boldea, Iulian, *Modernitate şi postmodernitate în poezia românească a secolului XX,* 2007.
5. Boldea, Iulian, *Teme şi variaţiuni*, Editura Aura, Bucureşti, 2008.
6. Hangiu, Ion, *Dicţionar al presei literare româneşti (1790-1990),* ed. II, revizuită şi completată, Bucureşti, 1996.
7. Hangiu, Ion, *Presa românească de la începuturi pînă în prezent. Dicţionar cronologic 1790-2007,* volumul III, 1945-1989, Comunicare.ro, Bucureşti, 2008.
8. Ulici, Laurențiu, *Antologia Poeților tineri, 1978-1982,* Editura Muzeul Literaturii Române, București, 2005.

LUCRĂRI COLECTIVE

1. Anton, Mioara, Crețu, Bogdan, Șandru, Daniel, (coord.) *Cuvintele puterii. Literatură, intelectuali, și ideologie în România comunistă,* Institutul European, Iași, 2015.
2. Petcu, Marian (coord.), Istoria presei române, Editura Tritonic, Bucureşti, 2002.Petcu, Marian, *Istoria jurnalismului din România în date. Enciclopedie cronologică,* Editura Polirom, Bucureşti, 2012.
3. *Uniunea Scriitorilor din România, Filiala Iaşi la 65 de ani,* Ediția îngrijită de Ana Parteni, Iași, 2014.

[17]Colecția revistei „Convorbiri literare”, nr. 1, 1982, p. 12.

BDD-A26510 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:12:17 UTC)

SITOGRAFIE

http://convorbiri-literare.dntis.ro/ANCHETAmar7.html

BDD-A26510 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:12:17 UTC)